C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1743/24 Judecătoria Soroca sediul Central
1-24095313-03-21rji-17122024 Judecător Gh.Mîțu

D E C I Z I E
În numele Legii
01 aprilie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Oxana Mironov

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.11.2024, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Guranda Evgheni** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 23.08.2024 în Judecătoria Soroca sediul Central a parvenit spre examinare plângerea depusă de condamnatul Guranda Evgheni împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul a indică, că a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. În special s-a referit la supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m^2, condiții sanitare precare, umiditate în celule din cauza lipsei sistemului de ventilare, neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție, neasigurarea acordării asistenței medicale și tratamentul medical necesar.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 15.11.2024 s-a admis plângerea condamnatului Guranda Evgheni împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Guranda Evgheni a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, după cum urmează:

- în Penitenciarul nr.11 Bălți în total 500 zile, în perioada 18.11.2022-01.04.2024;

-în Penitenciarul nr.6 Soroca în total 224 zile, în perioada 01.04.2024-11.11.2024.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Guranda Evgheni cu 100 zile, pentru 500 zile, în care s-a deținut în Penitenciarul nr.11-Bălți, cu calcularea două zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie.

În condițiile art. 473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Guranda Evgheni cu 22(douăzeci și două) zile, pentru 220 zile, în care s-a deținut în Penitenciarul nr.6-Soroca, cu calcularea o zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive de 18 ani închisoare, stabilit lui Guranda Evgheni prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 18.08.2023, s-a redus în total cu 122 zile.

În privința perioadei rămase de 4 zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6 Soroca să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art.473^4 alin.(3) CPP, instituţia penitenciară urmează să informeaze instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, solicitând casarea ei în partea reducerii pedepsei condamnatului, din considerent că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant.

Susține recurentul că, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Guranda Evgheni.

Menționează recurentul, că instanța de fond la soluționarea cauzei nu a luat în considerație ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacității de

deținere pentru fiecare instituție - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6 Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiul minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind 589 condamnați).

Prin urmare, la aprecierea condițiilor de detenție corespunzător plângerii adresate Guranda Evgheni, judecătorul de instrucție s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată si urmează a fi admisă cu emiterea unei soluții în favoarea condamnatului, bazându-se în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum, Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

De rând cu aceasta, susține recurentul că, Guranda Evgheni pe parcursul deținerii sale în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului în care s-a deținut cu referire la neconformitatea condițiilor de detenție, inclusiv nu a înaintat astfel de cereri nici în instanțele naționale (în ordinea civilă) nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care considera că se deține.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 06 martie 2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, ținând cont de poziția condamnatului expusă în referință, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Guranda Evgheni împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin

prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Guranda Evgheni în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 18.11.2022-01.04.2024 și în Penitenciarul nr.6-Soroca în perioada 01.04.2024-11.11.2024.

În plângerea depusă cât și în cadrul judecării plângerii, condamnatul Guranda Evgheni a invocat supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m2, condiții sanitare precare, umiditate în celule din cauza lipsei sistemului de ventilare, neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție, neasigurarea acordării asistenței medicale și tratamentul medical necesar.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.6-Soroca sub nr.2/4316 din 10.10.2024:

-în Penitenciarul nr.11-Bălți s-a deținut în perioada 18.11.2022-28.11.2022, în celula nr.32, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 14,43 m2, unde blocul sanitar constituie 1,48 m2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu ușă. Dimensiunea geamului: 1,16x0,96m. Cifra deținuților a fost de 6 persoane;

-în perioada 28.11.2022-05.12.2022, în celula nr.17, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 28,92 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,44 m2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu ușă. Dimensiunea geamului: 1,00x0,91m și 1,00x0,90m. Cifra deținuților a variat între 8 și 9 persoane;

-în perioada 05.12.2022-01.04.2024, în celula nr.12, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 27,57 m^2, unde blocul sanitar constituie 2,35 m2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu ușă. Dimensiunea geamului: 1,00x0,96m. Cifra deținuților a variat între 3 și 9 persoane.

În Penitenciarul nr.6 Soroca Guranda Evgheni s-a aflat în detenție în următoarele perioade de timp:

-în perioada 01.04.2024-05.04.2024, în carantin;

-în perioada 05.04.2024-09.04.2024, în sectorul nr.7, secția/celula nr.4, cu suprafața de 19,50 m^2, în care se deținea 2 persoane;

-în perioada 09.04.2024-17.07.2024, în sectorul nr.7, secția/celula nr.1, cu suprafața de 23,56 m^2, în care se deținea 5 persoane;

-în perioada 17.07.2024-11.11.2024, în sectorul nr.7, secția/celula nr.12, cu suprafața de 16,80 m^2, în care se deținеau 3 persoane.Analizând aceste date și efectuând calculele corespunzătoare, se constată, că invocările condamnatului Guranda Evgheni, privitor la supraaglomerarea celulelor, în Penitenciarul nr.11 Bălți se adeveresc, or, acesta a fost deținut în celula nr.34, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 13,86 m^2, unde se dețineau, între 10 persoane, pe când în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr. 18 Brănești nu se adeveresc, or, condamnatul s-au deținut în celule, avînd spaţiul locativ per persoană mai mult de 4 m^2;

Constatând, că condamnatul s-a deținut în condiții unde se respecta norma spațiului locativ, totodată, judecătorul de instrucție întemeiat a stabilit faptul, că pe parcursul perioadei vizate Guranda Evgheni a fost plasat în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții precare, contrare prevederilor art.3 CEDO, și anume a fost deținut în celule populate cu diferite insecte, unde umiditatea este ridicată, fiind şi mucegai pe pereți.

Faptul, că condamnatul s-a deținut în celulă populată cu diferite insecte, nu a fost contrazis în mod ferm de către administrația instituției penitenciare, or, prezentarea contractelor încheiate cu agenții economici specializați nu atestă că de facto deratizarea și dezinfectarea încăperilor a fost efectuată, iar dacă a fost efectuată nu atestă calitatea serviciilor prestate. Deci la caz nu s-au prezentat actele, care ar confirma că la Penitenciarul nr.6 Soroca într-adevăr trimestrial a fost efectuată deratizarea și dezinfectarea încăperilor.

Colegiul penal consideră, că instanța de judecată corect a apreciat drept temeinică alegația condamnatului cu privire la umiditatea sporită în celulă, prezența mucegaiului pe pereți, administrația penitenciarului făcând în raport o descriere generală a condițiilor de detenție în cadrul penitenciarului, neoferind răspuns concret, argumentat prin probe pe marginea pretențiilor invocate de condamnat, lăsând a fi dubioasă respectarea prevederilor art.3 CEDO.

Colegiul penal reține, că potrivit concluziilor din *Raportul privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.6 Soroca din cadrul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor la 14.12.2023*, Serviciul medical al Penitenciarului nr.6 Soroca, nu corespundere cu standardele naționale de funcționare, nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat. În acest sens CpPT îşi exprimă îngrijorarea privind condițiile din serviciul medical şi accesul nelimitat în serviciul medical al personalului nemedical. De asemenea în concluziile raportului CpPT *a constatat existența problemelor grave privind condiţiile igienice din spaţiile de detenţie, în multe celule fiind prezent mucegaiul, recomandând evaluarea condiţiilor igienice în toate spaţiile de detenţie, pentru tratarea şi nimicirea mucegaiului*.

Deci, analizând minuțios textul raportului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție ale deținutului Guranda Evgheni, prezentat de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca în prima instanță, precum analizând și argumentele recursului, Colegiul penal nu a regăsit expunerea argumentelor temeinice ce ar diminua credibilitatea pretențiilor invocate de condamnat.

Dintre aspectele detenției ale căror încălcări s-au constatat prin încheiere, recurentul nu argumentează la concret dezacordul cu constatarea judecătorului de instrucție a faptului populării insectelor în celulele în care se deținea condamnatul Guranda Evgheni, a faptului că în secțiile penitenciarului umiditatea este sporită cu mucegai pe pereți, recurentul axându-se în mare parte la respectarea spațiului de detenție, reiterând cele expuse în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului Guranda Evgheni în instituția penitenciară.

CtEDO în nenumărate ori a explicat, că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art.3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, cauza Idalov c. Rusiei).

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Guranda Evgheni, pe parcursul detenției sale în perioada vizată în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada menționată de detenție și de executare a pedepsei în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca, condamnatul Guranda Evgheni nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiții a executării detenției, care de alt fel se rezumă nu doar la respectarea spațiului de detenție prevăzut de lege.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca,

condamnatul Guranda Evgheni nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenţiei.

Astfel, Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Guranda Evgheni în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO: în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 18.11.2022-01.04.2024 și în Penitenciarul nr.6-Soroca în perioada 01.04.2024-11.11.2024, pe o perioadă de 724 zile.

Având în vedere prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Guranda Evgheni cu 100 zile pentru perioada de 500 zile în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calcularea a 2 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, 22 zile pentru perioada de 220 zile în care s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Deci, la caz termenul pedepsei definitive de 10 ani închisoare stabilit lui Guranda Evgheni prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 18.08.2023, just s-a redus cu 122 zile, iar perioada rămase de 4 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu pot fi reduse, instanţa întemeiat le-a lăsat în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile 473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Guranda Evgheni, corect aplicând formula de calcul stipulată de legislator în textul legii, motivând eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea ambelor cereri de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.11.2024, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Guranda Evgheni** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.